

Patent- och marknadsöverdomstolen

Infrastrukturdepartementet

Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data (dataakten)

(I2022/01039)

Patent- och marknadsöverdomstolen, som har granskat förslaget till förordning utifrån de utgångspunkter och intressen som domstolen särskilt har att bevaka, lämnar följande kommentarer inför det fortsatta förhandlingsarbetet.

Förslaget till förordning är tänkt att omfatta en mycket stor mängd data av varierande slag. Redan detta förhållande gör det svårt att fullt ut överblicka konsekvenserna i alla avseenden av den tänkta föreslagna regleringen. Här kan särskilt framhållas konsekvenserna av att dessa olika data ska tillgängliggöras av datainnehavaren för bl.a. användaren. Det är också svårt att få en klar överblick av vilken hantering av data som i praktiken kommer att kvalificeras som användning i förordningens mening. Det finns även en risk för att den stora mängd data som är tänkt att omfattas av förordningen kan leda till olika slags gränsdragnings- och tillämpningssvårigheter.

När det gäller förslagets bestämmelser om företagshemligheter vill Patent- och marknadsöverdomstolen framhålla att det inte är helt enkelt att i alla avseenden ta till sig och överblicka hur dessa förhåller sig till bestämmelserna om datamottagarens möjligheter att använda mottagna data. Till exempel kan en grundläggande svårighet vid den praktiska tillämpningen bli att för parterna över huvud taget bedöma om olika slags data utgör företagshemligheter eller inte. Frågor kan också uppstå beträffande vad som gäller vid illojal användning av data, t.ex. om en användare eller tredje part har använt data för att utveckla en ny och innovativ produkt eller en konkurrerande produkt (jfr skäl 35 samt artikel 4.4 och 6.2 e) samt vilka rättsföljder som en datainnehavare ska kunna göra gällande direkt mot en illojal part. En närliggande fråga avser den om det i alla situationer är möjligt för datamottagaren att radera mottagna data (jfr artikel 6.1), t.ex. i en situation då den mottagna datan har använts och i samband med det integrerats med annan data i datamottagarens databas. Frågor av detta slag bör enligt Patent- och marknadsöverdomstolen övervägas och så långt som möjligt medföra förtydliganden i det fortsatta förhandlingsarbetet.

I artikel 35 finns en bestämmelse om att rätten av sitt eget slag enligt artikel 7 i direktiv 96/9/EG (databasdirektivet) inte ska tillämpas på databaser som innehåller data som erhållits från eller genererats genom användning av en produkt eller en tillhörande tjänst. Patent- och marknadsöverdomstolen ser inte något hinder på EU-rättslig nivå, men den aktuella bestämmelsen lyfter frågor om förhållandet mellan de svenska reglerna om skydd för

kataloger m.m. i 49 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) och databasdirektivet samt om databasdirektivets genomförande i svensk rätt. Anledningen till detta är att de svenska bestämmelserna i 49 § upphovsrättslagen ger ett vidare skydd för olika slags samlingar, inklusive databaser, än motsvarande bestämmelser i direktivet. Den föreslagna artikelns förhållande till de svenska reglerna om katalogskydd bör därför övervägas i den fortsatta beredningen. Patent- och marknadsöverdomstolen vill även framföra att det ur ett tillämpningsperspektiv skulle kunna finnas fördelar med att placera den aktuella artikeln i databasdirektivet i stället för i den föreslagna förordningen, eller att i vart fall i databasdirektivet införa en upplysningsbestämmelse.

Den föreslagna förordningen innehåller också civilrättsliga bestämmelser om bl.a. ersättning och oskäligen avtalsvillkor (se t.ex. artiklarna 9 och 13). Dessa bestämmelser gäller i vissa fall endast för särskilt angivna partsförhållanden, där den ena parten ska vara ett mikroföretag eller ett litet eller ett medelstort företag. Det förhållande att dessa bestämmelser inte gäller generellt för alla typer av företag kan medföra bl.a. att olika förutsättningar kommer att gälla för att åsidosätta oskäligen avtalsvillkor, beroende på – i de fall förordningens bestämmelser inte är tillämpliga – vilket lands lag som ska tillämpas på parternas avtalsförhållande.

I handläggningen av detta ärende har deltagit har deltagit hovrättsråden
Ulrika Beergrehn och Mattias Pleiner, föredragande.

Ulrika Beergrehn

Mattias Pleiner